

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 7.

Fylke: Troms

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Skånland

Emne: Skav

Bygdelag: Skånland

Oppskr. av: Kr. Korneliussen

Gard: Skånland ~~XXXX~~ Lille

(adresse): Evenskjer

G.nr. I5

Br.nr. I4

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

A I. Eg har ikke hørt annet navn enn "Dråg"

" 2. Nei.

" 3. Skal skave bork, har skove bork, har skave bork
"han John skjæv bork" "ta å skav litt bork".

" 4. Ja, i eldre tid som hjelpefor

" 5. Helst selje og skav (rogn), men kanskje mest bjerk
da vi har så rikelig av dette treslaget.

" 6. Ja, treet skav (rogn).

B 7. Nei. Men vi har et gammelt ordtak i bygda:
"Når bokkan til Johanna fekk skavlaug blei
de rolig."B 8. Det var sau og geit som fikk bork, sjelden kuene.
Borken ble gitt sammen med litt høi. Eg har ikke
hørt, at det her ble gitt annen bork enn av selje
skav. I mangel av disse treslag ble der også gitt
bjekebork.A 9 - I4. Bork i fjøset ble nyttet etter at vinter=
veden (brenneveden for vinterhalvåret) var kjørt
heim. I eldre tid ble vinterveden, som regel,
hugget i oktober og kjørt til gårds i ~~XXXXXX~~
november - desember. Det kvantum som trengets
i huset ble hugget og båret inn dag for dag. Ve=
var altså helt rå. Det var da almindelig kvells=
arbei og skave borken av vedskiene førend disse
ble tørket og brent. Borken ble så nyttet i fjø=
set neste dag. Hva slags bork som ble nyttet av=
hang således av hva slags skog bonden hadde. At
bonden for tilskogs for og hente spesiell skavved
kjenner eg ikke til. Det ble jo mindre tid til

slikt arbeid av hensyn til utrustninga og vinterfisket. Det ble jo ellers nyttet så meget ris (de tynneste kvistene av selje, skav og bjerk) i fjøset og så har vi jo så rikelig av tang.

A Sp. 15. Om kveldene i oppholdsrummet (stua eller kjøkenet).

" 16. Skavl. (se figurene)

" 17 - 19. Etter at neveren var flekket av vedskiene heldt de vedstykket i venstre hånd og på venstre kne, og med høire hånd om skavlens skrapedes så borken av vedstykket.

" 20. Skavløiping. (*Skjævl mere sjelden*)

" 21 - 24 Kan der ikke svares noe på.

" 25. Til brenneved.

A " 26. Eg regner med at bruken av bork ble det slutt
B. i tida omkring 1900. (*1900*)

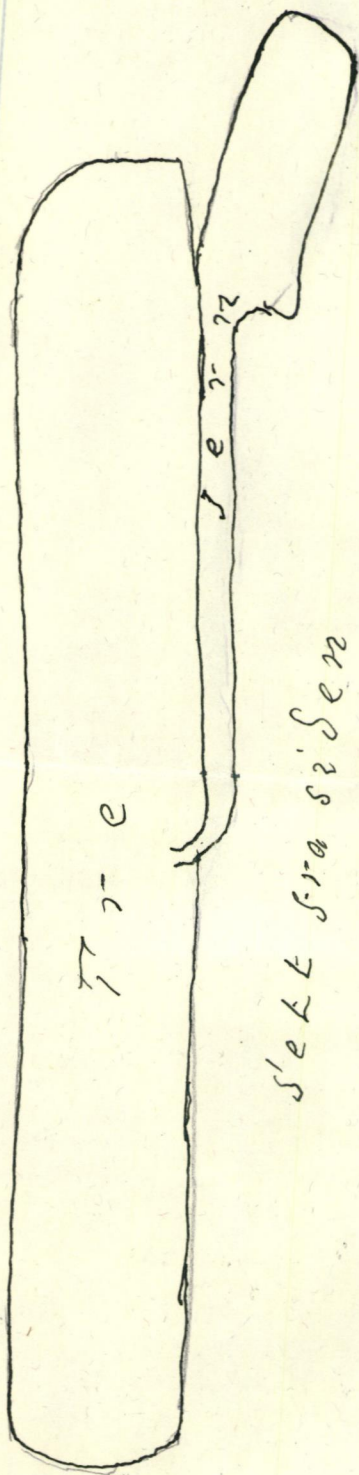
Bork av skav (rogn) må være nytta mer i eldre tid. Skaven er jo det mest kvistrene treslaget vi har heroppe. Av denne grunn er skaven lett og få borken av. At borken av dette treslaget ~~XXXXXXX~~ som før har gitt dette treslaget det navnet det har heroppe, støttes, såvidt eg forstår, av 2 faktorer:
1. Skav er den eldre betegnelse. Rogn er et nytt navn ~~XXX~~ på treslaget som er kommet til bygda i senere tid.
2. Vi har i bygda flere sammensatte stedsnavn som "Skavlia", Skavåsbekkjen", Skavskarhøgda" o. fl. men så vidt eg vet ingen stedsnavn med rogn.

A Opplysningen er gitt ~~xxx~~ for den allerverdens viktigste del av egen røysle. Eg er 65 år, født og oppvokset i bygda og selv vært gårdbruker. Mine foreldre og beste foreldre var også oppvokset her.

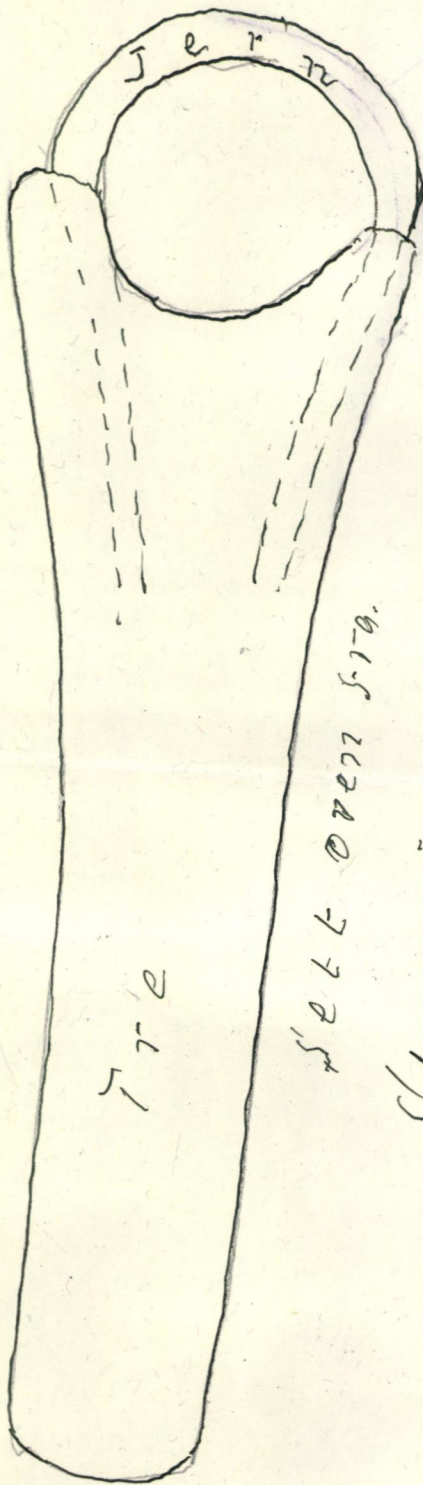
B Endel opplysninger er gitt meg av Otelius Olsen Skånland. Han er nå 72 år, ~~og~~ Både han og foreldrene hans er fødte her og selv drevet gårdsbruk.

Y Da vor bygde dialekt:

"Da° bekkan hennes Johanna fækk
"Skavlag blei derolig" (g i rolig er skummi
vor dialekt)

Sett fra siden

Sett ovenfra

Skult i naturlig størrelse

Forbeholdt er farfar min. Originalen opbevares hos meg. Til jern er
mattet et stykke av en utslitt "Vosselja".